

Чорнозуб М.П. Забрудненість передшлунків у великої рогатої худоби сторонніми тілами в умовах сьогодення України / М.П. Чорнозуб, В.І. Козій, О.В. Ємельяненко // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. "Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Сучасний розвиток ветеринарної медицини" (БНАУ, 21 жовтня 2021 р.) - Біла Церква, 2021. С. 45-47.

об'єкту дослідження - білі фазани. Занеполювання білих фазанів - білих курок були зафіксовані у 5 фазанів. За патолого-анатомічного розтину трупів птахів переважна більшість (з діагностичної роботи, проведеної розтин 5 фазанів) мала гіперкератоз епітелію стравоходу.

Дослідженням показників А-вітамінного обміну встановлено, що у фазанів першої досліджуваної групи (випоювали 1 мл препарату «РОСТ») вміст ретинолу збільшувався на 17,5 %, і складав в середньому по групі $61,1 \pm 3,15$ мкг/100 мл. При дослідженні сироватки крові фазанів 2 групи збільшення вмісту ретинолу було більше показовим (+26,8 %), концентрація його за групою становила – $76,2,6 \pm 2,63$ мкг/100 мл.

Визначення вмісту вітаміну Е засвідчило, що, на відміну від ретинолу, його рівень був значно більший (+ 27,5 %; $0,74 \pm 0,04$ мкг/100 мл) тільки у фазанів першої досліджуваної групи, яка отримувала препарат «РОСТ» у концентрації 1 мл/л води. У сироватці крові фазанів 2 досліджуваних груп його вміст мав тенденцію до збільшення та у середньому становив – $0,83 \pm 0,07$ мкг/100 мл.

Обмін вітамінів у 417-денних фазанах, порівняно з 364-денними, зазнав певних змін. Вміст ретинолу достовірно збільшувався тільки в сироватці крові птиці другої дослідної групи – $76,1 \pm 3,21$ мкг/100 мл (+ 22,3%), Це вказує на те, що для профілактики А-гіповітамінозу у старших птахів необхідно підтримувати дозу 2 мл.

Перспективою подальших досліджень є оцінка кальціє-фосфорного обміну у віковому аспекті за використання вітамінного препарату «РОСТ» у різних дозах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Полегенька М.А. Аналіз сучасного стану виробництва продукції птахівництва в Україні. Економіка та держава. 2019. № 3. С. 137—143.
2. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України: статистичний збірник. Державна служба статистики України, 2021. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/07/Zb_Vsph_2020.pdf (дата звернення 31.07.2021).
3. Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин /Левченко В.І., Головаха В.І., Кондрахін І.П. та ін.; за ред. В.І. Левченка. К.: Аграрна освіта, 2010. 437 с.

Секція 6: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА ХІРУРГІЧНИХ ХВОРОБ ТВАРИН

УДК 619:617.277/55:636.2

ЧОРНОЗУБ М.П., канд. вет. наук

КОЗІЙ В.І., д-р вет. наук

ЄМЕЛЬЯНЕНКО О.В., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАБРУДНЕНІСТЬ ПЕРЕДШЛУНКІВ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ СТОРОННІМИ ТІЛАМИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ УКРАЇНИ

Наведено результати вивчення поширення носійства сторонніх тіл у передшлунках худоби за даними післязайного огляду туш. Встановлено істотне поширення носійства, яке характеризувалося різноманітністю виявлених предметів і різницею за віком худоби.

Ключові слова: велика рогата худоба, передшлунки, рубець, сторонні тіла, перикардит.

Наразі однією із глобальних проблем людства є забруднення довкілля пластиком. Його знаходять скрізь, навіть у найглибшому на земній кулі місці – на дні Маріанської западини на глибині 10 км [1]. Нині майже 40 % від загального обсягу пластику виготовляють з метою одноразового використання. Станом на 2018 рік на планеті накопичилося біля 9,2 мільярдів тонн пластику, з яким людству потрібно “щось робити”, при цьому 6,9 – припадає на сміття, з якого 6,3 – так і не потрапило у сміттєвий бак [2].

Від забруднення довкілля пластиком страждають сотні видів тварин, у тому числі худоба, утримувана людиною. Наприклад, S. Negash зі співавторами [3] у 2013–2014-му роках провели дослідження на муніципальних бойнях східної Ефіопії з метою ідентифікувати типи й оцінити поширеність носійства чужорідних тіл у передшлунках домашніх жуйних. Серед 810 довільно обраних досліджуваних тварин у 422 (52,1 %) вони виявили сторонні тіла різних типів, з яких переважну більшість (79,2 %) складав пластик. За окремими видами тварин носійство сторонніх тіл склало 144 голів із 332 (43,4%) у великої рогатої худоби, 109 із 193 (56,5 %) в овець та 169 із 285 (59,3 %) у кіз.

Свого часу П.П. Герцен (1981) у передшлунках худоби виявляв наступні сторонні тіла: 54,3 % – проволочку, 33,4 % – цвяхи, 5,6 % – голки, 2,0 % – пісок, гравій, 4,7 % – інші предмети [4]. Тобто, здебільшого вони були металеві. На той час худобу утримували в умовах, де, наприклад, ті ж самі цвяхи використовували для будівництва корівників, дерев'яної підлоги, жолобів чи інших конструкцій і була висока ймовірність їх потрапляння у корм. За даними Ф.Г. Ботарелі (2005), сторонні тіла знаходили у передшлунках 1,5 % великої рогатої худоби, старшої 20 місяців. Проте технології змінилися і останнім часом все більше з'являється повідомлень, що у передшлунках корів у якості сторонніх тіл переважно виявляють синтетичні полімери.

Метою нашої роботи було вивчення поширення носійства сторонніх тіл у передшлунках великої рогатої худоби в умовах сьогодення. Роботу виконували у 2019-му році на базі одного із м'ясопереробних підприємств Вінницької області. Матеріалом для дослідження були усі тварини, що надходили на забій упродовж року.

Результати досліджень. М'ясопереробне підприємство упродовж року проводить забій близько 35 тис голів великої рогатої худоби з різних регіонів України. Під час післязабійного огляду туш, зокрема їх внутрішніх органів та вмісту передшлунків звертали увагу на наявність сторонніх тіл, їх тип та патологічні стани, викликані їх носійством.

Вивлено, що серед худоби 2–3-річного віку (в основному бички і телиці, рідше молоді корови) біля 70 % тварин у передшлунках мали сторонні тіла. У худоби, старшої 6 років (корови), у їх виявляли у 100 % тварин.

Сторонні тіла були представлені виробами з металу (50 %), капроновими мотузками (30 %), ганчірками (15 %) тощо (5 %).

У передшлунках молодняку здебільшого виявляли поодинокі сторонні тіла з металу, тоді як у корів частими були випадки виявлення кількох предметів. Аналізуючи їх склад, можна сказати, що вони могли бути досить різними: ін'єкційні голки, столове приладдя (виделки, ложки), елементи оладнання ферми (шайби, ланки ланцюгів транспортерів) тощо. При цьому частина з них були інвазивними, інші – неінвазивними. У корів, яким у передшлунки задавали спеціальні магнітні ловушки, останні були більше чи менше обліпленими феромагнітними металевими тілами різного типу.

Капронові мотузки та ганчірки у худоби 2–3-річного віку здебільшого були малого розміру і дуже рідко виявляли великі конгломерати. А от у старших тварин у передшлунках виявляли сторонні тіла малого, середнього і великого розмірів.

Спостереження показали, що майже у 0,5 % тварин виявляли перикардит різної етіології. Приблизно в 1 тварини на 1000 голів (0,1 %) візуально було виявлено інвазивні сторонні тіла, що проникли із сітки у перикард чи навіть міокард. Це були корови, старші 3-річного віку, і не було жодного випадку такого випадку серед молодняку.

Оскільки худобу на забій завозять партіями з окремих господарств, є можливість порівняти ступінь забрудненості передшлунків з окремих із них. Виявлено тенденцію, що на тих підприємствах, де господарювання здійснюється за сучасними технологіями, забрудненість передшлунків у рази менша, порівняно із традиційними фермами.

Часто фахівці ветеринарної медицини намагаються вирішити проблему металоносійства задаванням у передшлунки корів спеціальних магнітних ловушок. Такий профілактичний захід є ефективним у випадку, коли мова йде про феромагнітні тіла. На підприємстві було виявлено кілька випадків, коли за наявності магнітної ловушки у

передшлунки потрапило неферомагнітне інвазивне металеве тіло, котре мігувало з сітки у перикард корів.

Висновок. В умовах сьогодення має місце істотне поширення носійства сторонніх тіл у передшлунках худоби, яке характеризується різноманіттям виявлених предметів, різницею за віком тварин та методом господарювання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Human footprint in the abyss: 30 year records of deep-sea plastic debris/S. Chiba et al. Marine Policy. 2018. Vol. 96. P. 204–212.
2. Parker L. We made plastic. We depend on it. Now we're drowning in it. National Geographic. 2018. URL: <https://www.nationalgeographic.com/magazine/article/plastic-planet-waste-pollution-trash-crisis>.
3. Negash S., Sibhat B., Sheferaw D. A postmortem study on indigestible foreign bodies in the rumen and reticulum of ruminants, eastern Ethiopia. Onderstepoort Journal of Veterinary Research. 2015. Vol. 82. no. 1. 881 p.
4. Чорнозуб М. Пластик у передшлунках корови... Як це трапилося? Тваринництво та ветеринарія. 2017. № 9. С. 50–54.

УДК626.125.18/25.2

СМЕЙКО О.І., магістрант

КОЗІЙ В.І., д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТОЛОГІЧНІ ТА ГОСПОДАРСЬКІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ КУЛЬГАВОСТІ У КОРІВ

Наведені результати наукових досліджень свідчать про те, що важливими етіологічними факторами кульгавості у корів є етологічні та господарські фактори, які слід враховувати за розробки заходів профілактики хвороб кінцівок.

Ключові слова: корова, кульгавість, профілактика, причини.

Кульгавість є вагомою причиною економічних втрат, передчасного вибракування та неповного розкриття генетичного потенціалу молочних корів. У зв'язку з цим в останні роки посилилася увага до лікування та профілактики кульгавості. При цьому лікарі ветеринарної медицини почали звертати свою увагу на причини розвитку кульгавості пов'язані зі спадковістю, навколишнім середовищем, годівлею, особливостями поведінки корів та іншими можливими етіологічними факторами [1]. Інші автори [4], вказують на те, що фермери та менеджери ферм можуть недооцінювати поширеність кульгавості через низький рівень оцінки поширеності патології на фермах. Автори підкреслюють необхідність покращити здатність фермерів виявляти та реєструвати кульгавих корів за рахунок удосконалення відповідних діагностичних методів.

Долечек К. та Д. Бьюлі [2] вказують на те, що низький рівень впровадження стратегій боротьби з кульгавістю можливо пов'язаний зі складнощами оцінки вартості цієї патології у молочних корів. Автори наголошують, що попередні оцінки загальних витрат на кульгавість є змінними та суперечливими, багато з визначених категорій видатків та збитків потребують подальших досліджень, для того щоб точно відображати загальну оцінку витрат за кульгавості у корів. На думку цих вчених майбутні дослідження мають зосередитись на виявленні витрат, пов'язаних з конкретними видами кульгавості, різними рівнями її тяжкості та врахування стадій лактації корів на початку кульгавості.

Садік М.Б. та співавт. [3] порівнювали рівень кульгавості у корів залежно від особливостей їх годівлі та утримання, продуктивності, гігієнічного стану кінцівок та рогу ратиць тощо. Було встановлено, що в середньому поширеність кульгавості на рівні корів складала 34,2 % (95 % ДІ 22,2-50,0 %), при цьому всі господарства мали принаймні один випадок кульгавості. Ураження рогу ратиць було зареєстровано у 470 корів (46,9 %; ДІ 33,3-63,3 %), з яких 296 (62,9 %) були кульгавими. З них 78,9 % уражень були на тазових